

DAUGAVPILS CIETOKSNIS

MANTOJUMS
TŪRISMS
KULTŪRA

CEĻVEDIS

Finansē
Eiropas Savienība

Šī publikācija ir sagatavota ar Eiropas Savienības pārrobežu sadarbības programmas 2014.–2020. gadam finansiālu atbalstu. Par tās saturu pilnībā atbild Daugavpils pilsētas pašvaldība un tā var neatspoguļot Programmas, kā arī Eiropas Savienības viedokli.

SATURS

Laipni aicināti!	1
Kā nokļūt?	1
Apskates pamatobjekti	2
Pasākumi	3
Īss ieskats cietokšņa vēsturē	4
Uzturēšanās noteikumi CIETOKSNĪ	6
Informācijas centrs	8
Ekskursijas	9
Marka Rotko mākslas centrs	10
Galerija "MARTINSONA MĀJA"	11
Inženieru arsenāls	12
RetroGaraž-D	13
Medicīnas ekspozīcija	14
Mākslas galerija "BALTAIS ZIRGS"	15
Karte	16
Cietokšņa promenāde	18
Cietokšņa dārzs	19
Durvis pagātnē / sikspārņu centrs	20
Galerija "4METRI"	21
Cietokšņa lielgabali	22
1. Pasaules kara muzejs	23
Piemiņas vietas	24
Mākslas objekts „CIETOKŠŅA SPOKS”	25
Suvenīri	25
Kafejnīcas	26
Veikali	27
Naktsmītnes	28

LAIPNI AICINĀTI!

Daugavpils (Dinaburgas, Dvinskas) cietoksnis atrodas Latvijas otras lielākās pilsētas sirdī – tikai divu kilometru attālumā no pašreizējā pilsētas vēsturiskā centra, un tas ir valsts nozīmes arhitektūras un pilsētībūvniecības piemineklis.

Daugavpils cietoksnis veidojās kā ideāla nocietināta pilsēta. Pašlaik tas ir kļuvis par pilsētu pilsētā, kurā ir 10 platas ielas, 80 ēkas, skvēri un laukumi. Cietokšņa kopējā teritorija, kas atrodas abos Daugavas upes krastos, ir vairāk nekā 2 km². Tā teritorijā atrodas 35 atsevišķi kultūras pieminekļi. Aicinām Jūs doties pastaigā un iepazīt cietoksni, tā sniegto tūrisma un kultūras piedāvājumu.

KĀ NOKĻŪT?

No pilsētas centra

Kājām gar aizsargdambi (Daugavas iela) no Dubrovina parka vai pa Vienības un Cietokšņa ielu: 25 min.

Ar velosipēdu gar aizsargdambi (Daugavas iela) (marķētā velomaršruta Nr. 35 «Daugavas loki» posms) vai pa Vienības un Cietokšņa ielu: 15 min.

~~Ar 3. maršruta tramvaju~~ (izkāpšana gala pieturā "Cietoksnis"), kājām jāpaiet vēl 200 m: 15 min.

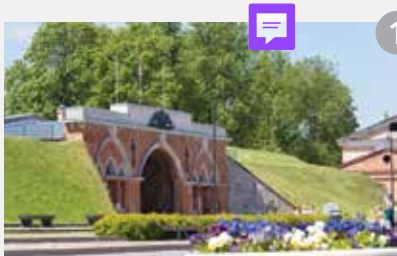
Ar 13A. maršruta mikroautobusu (gala pietura "Marka Rotko mākslas centrs"): 10 min. Ar 4. un 13. maršruta autobusu (gala pietura "Cietoksnis"): 7 min.

Ar automašīnu, šķērsojot šoseju P67 un Vaļņu ielu, izbraucot uz Mihaila ielas. GPS: 55.883832 | 26.497497: 6 min.

Velomaršruts Nr. 35 "Daugavas loki"

1 NIKOLAJA VĀRTI

Vieni no četriem vārtiem tika uzcelti 1822.–1827. gadā neogotikas stilā cietokšņa rietumu daļā. No pārējiem vārtiem tie atšķiras ar sānu telpām galvenās ejas abās pusēs, cara laikos tajās atradās apsardzes un arestantu telpas.

2 ARTILĒRIJAS ARSENĀLS

Tika uzcelts pēc A.Štauberta projekta 1831.–1833.gadā. Agrāk šeit tika glabāti liелgabali, lādiņi, aukstie ieroči, savukārt šobrīd šeit atrodas mūsdienu mākslas centrs. Arsenālā ~~tāpat~~ darbojas rezidences, konferenču zāle un kafejnīca.

3 7. BASTIONA PULVERA PAGRABS

Pulvera pagrabs 7. bastiona pagalmā tika uzcelts 1861.gadā. Agrāk tajā īpašās mucās tika glabāts šaujampulveris. 2022.gadā šajā ēkā tika atklāta izstāžu zāle “Martinsona māja”. Blakus atrodas rekreācijas zona ar bērnu rotaļu laukumu.

4 INŽENIERU ARSENĀLS

Pēdējā ēka cietoksnī, kas tika uzcelta pēc arhitekta A.Štauberta projekta 1840.–1845.gadā. Šeit atradās dažādas darbnīcas, noliktavas. 2022.gadā šeit tika atklāts Tehnikas un industriālā dizaina centrs.

NOCIETINĀJUMI

Lai apskatītu daļu ārējo nocietinājumu, izmantojiet tematiskos maršrutus. Sekojiet norādēm kartē, ko var saņemt ~~Daugavpils cietokšņa Kultūras un informācijas centrā~~ (Nikolaja iela 5)

Cietoksnī katru gadu norisinās daudz plaša mēroga pasākumu – Muzeju nakts (~~20.maijam tuvākā sestdiena~~), Mākslu nakts, Starptautiskais vēsturiskās rekonstrukcijas festivāls “~~Dinaburg 1812~~” (~~14.jūlijam tuvākā sestdiena~~), Eiropas kultūras mantojuma dienas (~~septembra sākums~~). Krāmu tirgus ~~ir atvērts mēneša pirmajā sestdienā (izņemot ziemas periodu)~~, Zāļu tirgus ~~pirms Līgo svētkiem~~, tematiskie pasākumi, kas veltīti Latvijas valsts svētkiem, – novembrī. Informāciju par pasākumiem meklējiet Daugavpils pilsētas pašvaldības ~~Turisma attīstības un informācijas aģentūras~~ mājaslapā www.visitdaugavpils.lv un Daugavpils cietokšņa ~~Kultūras un informācijas~~ centra Facebook profilā: @Daugavpils.cietoksnis

ĪSS IESKATS CIETOKŠŅA VĒSTURĒ

- 1810 Krievijas imperators Aleksandrs I pēc inženiera pulkveža J. Hekeļa projekta apstiprināja Dinaburgas cietokšņa celtniecības plānu
- 1812 Napoleona armijas maršala Nikolā Udino karapulki vairākas reizes uzbruka cietoksnim, bet visi mēģinājumi to ieņemt bija nesekmīgi. Krievu karavīri ģenerālmajora Gavrilas Ulanova vadībā varonīgi atvairīja ienaidnieka uzbrukumu
- 1833 Piedaloties imperatoram Nikolajam I, notika cietokšņa svinīga iesvētīšanas ceremonija
- 1878 Pilnībā tika pabeigta Dinaburgas cietokšņa kompleksa celtniecība
- 1897 Cietoksnis kļuva par cietoksni – noliktavu
- 1914–1917 I Pasaules kara dēļ cietoksnī bija karastāvoklis. 1917. gada beigās šeit izvietojās Krievijas impērijas 5. armijas štābs
- 1918–1920 Cietoksnī īslaicīgi bija boļševiki, vācu un poļu karaspēks
- 1920–1940 Cietoksnī izvietojās Latvijas armijas 4. Zemgales divīzijas 3 kājnieku un 1 artilērijas pulks
- 1941–1944 Cietokšņa teritorijā nacisti ierīkoja ebreju geto un padomju karagūstekņu nometni “STALAG – 340”
- 1948–1993 Cietokšņa teritorijā tika izvietota Daugavpils kara aviācijas inženieru skola
- 2011 Pēc rekonstrukcijas ūdens paceļamajā ēkā darbu sāka cietokšņa Kultūras un informācijas centrs
- 2013 Rekonstruētajā Artilērijas arsenālā atklāja Marka Rotko mākslas centru

- 2013 Valsts policijas Latgales reģiona pārvalde pārcēlās uz izremontētajām bijušajām Komandanta pārvaldes un virsnieku mājas telpām
- 2013 Tika pabeigta Nikolaja vārtu restaurācija un atjaunota Nikolaja ielas daļa un apbūve
- 2014 Tika restaurēta 1. krasta lunete ar kordegardi (sardzes telpu)
- 2017 Komandanta ielā 1 atvēra I Pasaules kara muzeju
- ~~2018 Darbu sāka mākslas galerija “Baltais zirgs”~~
- 2021 Restaurēta Inženieru arsenāla ēka, 7. bastiona pulvera pagrabs, ierīkota promenāde gar cietoksni

Es esmu apmeklējis (-usi) Daugavpils cietoksni

UZTURĒŠANĀS NOTEIKUMI CIETOKSNĪ

Cienījamie iedzīvotāji un cietokšņa apmeklētāji!

Uzturoties cietoksnī, lūdzam rūpēties par tā kultūrvēsturiskajām vērtībām un ievērot privātās telpas neaizskaramību. Saskaņā ar LR likumu "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" un Daugavpils pilsētas domes **Saistošajiem noteikumiem par prasībām kultūras mantojuma un kultūras pieminekļu aizsardzībā**, cietokšņa teritorijā drīkst atrasties, ievērojot šādus noteikumus:

Atļauts:

- apskatīt, fotografēt un filmēt visus brīvi pieejamus nocietinājumus un ēkas;
- staigāt pa aizsargvalni (ievērojot personīgo drošību, īpašu uzmanību pievēršot bērniem) un visām iekšpusē esošajām ielām un pagalmiem (ja nav ierobežota kustība);
- braukt ar velosipēdiem pa speciāli gar trotuāriem ierīkotajiem veloceliņiem, izmantot velonovietnes;
- izmantot un atstāt transportu tam īpaši paredzētās vietās;
- vest pastaigā mājdzīvniekus (tikai pavadā, ar uzpurni (ja nepieciešams) un ņemt līdzī līdzekļus ekskrementu savākšanai);
- kurināt ugunscurus un izmantot grila ierīces (tikai tam speciāli paredzētās vietās); izmantot tikai sabiedriskās tualetes.

Aizliegts:

- bez īpašas saskaņošanas no cietokšņa teritorijas izvest jebkādas vēsturiskas vai citas vērtības (ēku un nocietinājumu elementus — ķieģeļus, akmeņus, ielas bruģi, koka un metāla elementus un konstrukcijas, inženierkomunikācijas u.c.);
- nojaukt un iznīcināt ēkas un nocietinājumus, stādījumus, pieminekļus, dekoratīvos un informācijas objektus;
- bez atļaujas veikt zemes rakšanas darbus, izmantot metāla detektorus;
- traucēt, kaitināt un medīt dzīvniekus, kas mīt cietokšņa teritorijā;
- traucēt, kaitināt un medīt sikspārņus, kas mīt cietokšņa nocietinājumos un ēkās;
- pārvietoties ar velosipēdu pa aizsargvalņa augšējo daļu (var nokrist no 11 metru augstuma!);

- staigāt pa aizsargvalņa augšējo daļu diennakts tumšajā laikā un sliktos laikapstākļos (stiprs vējš, lietus, sniegs, migla), jo iespējams paslīdēt un iekrist grāvī;
- rupji izturēties vai ar savu uzvedību radīt neērtības citiem cietokšņa apmeklētājiem vai iedzīvotājiem;
- bez atļaujas rīkot masu sapulces vai pasākumus;
- izmest atkritumus tam neparedzētās vietās;
- piesārņot valni, grāvi, kazemātus un citus nocietinājumus.

brīdinām, ka saskaņā ar Latvijas Republikas likumdošanu par šo noteikumu neievērošanu un likumu, kā arī citu noteikumu pārkāpšanu var tikt piemērota administratīvā vai kriminālatbildība!

Pēc remontdarbu pabeigšanas 2011. gadā bijušajā ūdens paceslamajā ēkā (1865–1866) tika ierīkots Daugavpils cietokšņa Kultūras un informācijas centrs. Kādreiz šī ēka ar ūdeni nodrošināja visa cietokšņa ūdensapgādes sistēmu. No trīs akām, kas atradās Daugavas krastā, ar tvaika mašīnas palīdzību tika piepildīts ēkā izvietotais rezervuārs, kura ietilpība ir 3000 spaiņu. Tas līdz mūsdienām ir saglabājies ļoti labā stāvoklī un ir daļa no šīs ēkas industriālā mantojuma.

Centrā var iegūt informāciju par cietokšņa vēsturi, aktuāliem notikumiem un attīstības plāniem. Šeit var apskatīt nelielu ekspozīciju, kurā redzami vēsturiski rasējumi, fotogrāfijas, karavīru formas tērpi un artefakti, kas atrasti cietoksnī pēdējo gadu laikā. ~~Ēkā atrodas cietokšņa pārvaldnieka darba kabinets.~~

Šeit ir iespēja pasūtīt cietokšņa apskates ekskursijas.

Vasarā kordegardes ēkā pie Nikolaja vārtu koka tilta darbojas Informācijas punkts, kur iespējams iegūt būtiskāko informāciju par cietokšņa piedāvātajām tūrisma iespējām.

📍 Nikolaja iela 5

☎ +371 65424045, +371 28686551

✉ cietoksnis@daugavpils.lv

🌐 www.daugavpilscietoksnis.lv

📘 Daugavpils.cietoksnis

Vislabāk Daugavpils cietokšņa ievērojamās vietas var iepazīt pieredzējuša gida pavadībā.

~~Ekskursijas norit latviešu, angļu un krievu valodā. Ir iespējams pasūtīt ekskursijas arī lietuviešu, poļu, baltkrievu un vācu valodā.~~

~~Ir izstrādāti ekskursiju maršruti 45 minūšu un 1,5 stundu garumā.~~ Tiek piedāvātas dažādas tematiskās ekskursijas, arī ekskursijas skolēniem.

Ekskursijas pa cietokšni var pasūtīt ~~Kultūras un informācijas centrā~~, kas atrodas Daugavpils cietoksnī (Nikolaja iela 5), kā arī pa tel.

+371 65424043, +371 28686331, cietoksnis@daugavpils.lv, un Daugavpils

~~Tūrisma informācijas centrā~~ pa tel. +371 65422818,

+371 26444810, turisms@daugavpils.lv.

~~Pirmā pasaules kara muzeja "Pie Komendanta" veidotāji piedāvā ekskursijas pa Daugavpils cietokšni ar elektrobusu. Ekskursijas laikā pilsētas viesi un iedzīvotāji varēs iepazīties ar interesantākajiem un nozīmīgākajiem objektiem, kā arī ar cietokšņa vēsturi.~~

~~Vienlaikus ekskursijā var doties 7 pasažieri, bet brauciena ilgums ir 40–50 minūtes.~~

~~Ekskursijā var doties sestdienās un svētdienās no plkst. 10.00 līdz 18.00, pārējās dienās — ar iepriekšēju pierakstu pa tel. +371 29244651. Ekskursija sākas laukumā pie Daugavpils cietokšņa Kultūras un informācijas centra, Nikolaja ielā 5. Ekskursijas ir pieejamas latviešu un krievu valodā.~~

Marka Rotko mākslas centrs ir daudzfunkcionāla laikmetīgās mākslas un kultūras iestāde, kas atrodas valsts nozīmes arhitektūras pieminekļi – artilērijas arsenāla ēkā (1833).

Šeit kādreiz glabājās lielgabali, munīcijas kastes un lādiņi, zobeni un šautenes, pulku karogi un bungas. Bet tagad šī ir vienīgā vieta Austrumeiropā, kur ir iespējams iepazīties ar pasaulslavenā mākslinieka, abstraktā ekspresionisma pamatlicēja Marka Rotko (1903–1970) oriģināldarbiem.

Daudzfunkcionālais mākslas centrs 2500 m² platībā apmeklētājiem piedāvā aplūkot pastāvīgo ekspozīciju, kas veltīta māksliniekam Markam Rotko un viņa daiļradei, kā arī Latvijā un ārvalstīs pazīstamu mākslinieku mainīgās izstādes. Te tiek rīkoti starptautiski mākslinieku simpoziji, radošās darbnīcas un meistarklases, koncerti u.c. Centrā ir pieejamas arī naktsmītnes, semināru un konferenču telpas, kā arī kamerzāle.

📍 Mihaila iela 3

☎ +371 654 30250

✉ rotkocentrs@daugavpils.lv

🌐 www.rotkocentrs.lv

📘 @DaugavpilsMarkRotkoArtCentre

2022.gadā 7.bastiona pulvera pagraba ēkā tika atvērts Marka Rotko mākslas centra jaunais sektors. Jaunā izstāžu zāle ir veltīta slavenā latviešu keramiķa Pētera Martinsona (1931–2013) daiļradei.

Daugavpilī dzimušā izcilā mākslinieka kolekciju veido 340 darbi: 314 keramikas izstrādājumi un 24 zīmējumi ar tušu, ko 2013.gada jūnijā autors izvēlējās un uzdāvināja mākslas centram. Ievērojama kolekcijas daļa ir izstādīta pulvera pagrabā.

Pulvera pagraba (noliktavas) ēka 7.bastiona pagalmā tika uzcelta 1859.–1861.gadā. Ēkas iekšpusē zem masīvas ķieģeļu velnes divās rindās bija izvietoti koka sastatņu plaukti, uz kuriem tika glabātas pulvera mucas. 1948.–1993. gadā ēku izmantoja kā dārzeņu noliktavu – šeit lielās betona vannās sālija kāpostus un marinēja gurķus militārās skolas vajadzībām. 2020.–2021. gadā, izmantojot Eiropas Savienības Pārrobežu sadarbības programmas 2014.–2020.gadam finansējumu, pulvera pagrabs tika restaurēts, kā arī tika labiekārtota tam piegulošā teritorija.

INŽENIERU ARSENĀLS

4

Iespaidīgā inženieru arsenāla divstāvu ēka ir uzcelta no 1840. līdz 1845. gadam netālu no Aleksandra vārtiem. Ēka ir valsts nozīmes arhitektūras piemineklis. Trīs savienoto ēkas korpusu ampīra stilā veidotās ārējās fasādes garums ir 275 m. Ēkas platība – 7000 m². Iekšpagalms aizņem 2000 m². Ir saglabājušies apareļi (pandusi), kas no pagalma ved uz ēkas otro stāvu.

Inženieru arsenālā izgatavoja un remontēja apbruņojuma priekšmetus, instrumentus fortifikācijas un sapieru pasākumiem. Šeit atradās krāsošanas, namdaru, ratu, virpotāju, galdnieku, atslēdznieku darbnīcas, lietuve, rasētava, modeļtelpas un citas darbnīcas.

Padomju gados ēkā bija izvietotas mācību–ražošanas darbnīcas. Kopš 1993. gada ēka vairs netika izmantota un sākās tās sabrukšana. 2019.–2021. gadā tika veikti ēkas rietumu korpusa restaurācijas, kā arī ziemeļu un austrumu korpusa konservācijas darbi. Rietumu korpusā ~~2022. gada rudenī tiks~~ atklāts tehnikas un industriālā dizaina centrs „Inženieru arsenāls”.

📍 Imperatora iela 8

📌 @ Inženieru.arsenāls

🌐 inzenieruarsenals@daugavpils.lv

12

RETROGARAŽ-D

6

Ekspozīcija “RetroGaraž-D” — tā ir automobiļu un padomju laika lietu privātkolekcija. Ekspozīcijā ir apskatāmas dažādu marku automašīnas: 22 „Moskvič” markas automašīnas, viena „Volga”, divas „Žiguli” markas automašīnas un viena „Mersedes” automašīna. Iespējams, tā ir vislielākā „Moskvič” automašīnu kolekcija Baltijas valstīs. Vissenākais auto ir 1947. gada izlaiduma: pēckara automašīna, „Opel” markas automašīnas kopija.

Darba laiks:

Pirmdiena–piektdiena: pēc iepriekšēja pieraksta

Sestdiena–svētdiena: 10.00–18.00

📍 Valņu iela 4a

☎ +371 29494061; +371 27716222

✉ retrogarazd@gmail.com

📍 GPS: 55.889826, 26.505547

13

MEDICĪNAS EKSPOZĪCIJA

7

Trīs zālēs ar kopējo platību aptuveni 350 m² ir izvietots liels daudzums ar medicīnu saistītu priekšmetu, fotogrāfiju un dokumentu par cilvēka ārstēšanas metodēm 20. gadsimtā un agrāk. Viena zāle ir veltīta medicīnai un medicīnas aprīkojumam; otrā zāle apmeklētājam ļauj iepazīties ar Daugavpils medicīnas iestāžu vēsturi, kas darbojās Daugavpilī pirms vairākiem gadiem un turpina strādāt arī šobrīd; trešā zāle ir pilnībā veltīta kontracepcijai, tajā ir apskatāmi dažādi kontracepcijas līdzekļi.

Ieeja bērniem līdz 16 gadu vecumam – tikai pieaugušo pavadībā.

Darba laiks:

Pirmdiena–piektdiena: slēgts

Sestdiena–svētdiena: 11.00–17.00

Apmeklējums grupām iespējams arī citās dienās un citā laikā

📍 Nikolaja iela 9

☎ +371 28872898

✉ veselibasveicinasana@inbox.lv

MĀKSLAS GALERIJA "BALTAIS ZIRGS"

8

"Baltais zirgs" – Daugavpilī pirmā mākslas galerija, kas vienlaikus ir arī kultūrtelpa: gan galerija, gan mākslas salons, gan arī mākslas izstāžu galerija iekārtota Daugavpils cietoksnī 1830.gados. Tā ir viena no Daugavpils jeb pārtikas noliktavas (vēlāk – ieroču noliktava) mākslas izstāžu tirdzniecības darbu autori ir pilsētā un ārpus tās robežiem. Mākslas galerijas apvienojušies Daugavpils reģiona mākslas asociācijā. Darbu izstādes ir aplūkot, bet arī iegādāties.

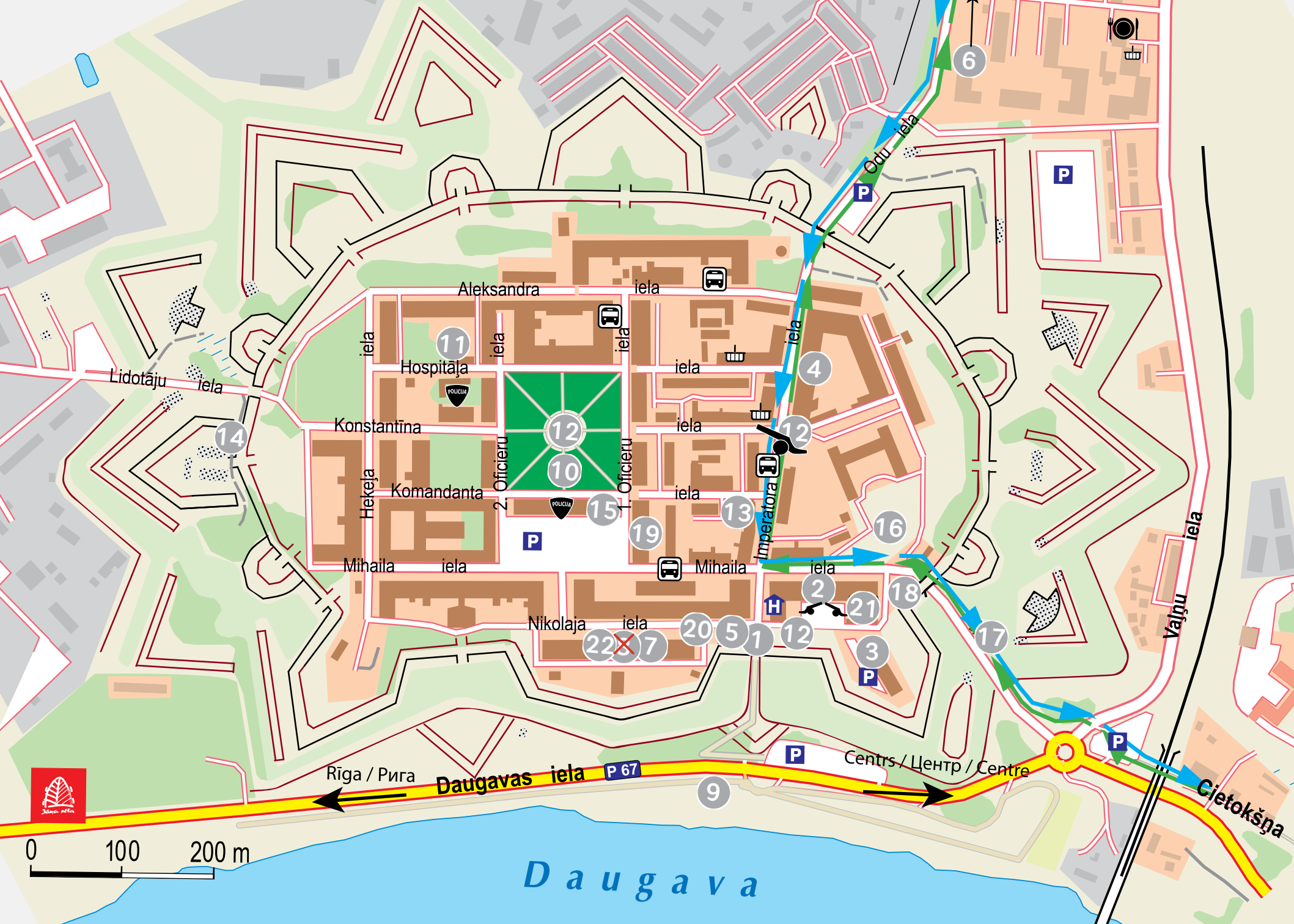
Mākslas galerija atvērta no plkst. 11.00 līdz 18.00 (izņemot ziemas sezonas laikā).

📍 Nikolaja iela 9

☎ +371 22425156, +371 22690000, +371 22690000

📱 @MakslaProviArt

0 100 200 m

D a u g a v a

Rīga / Рига

Daugavas iela

P 67

Centrs / Центр / Centre

Cietokšņa iela

Aleksandra iela

Hospitāļa iela

Konstantīna iela

Hekeļa iela

Mihaila iela

Nikolaja iela

Mihaila iela

Centrs / Центр / Centre

Vaiņņu iela

P

P

P

P

P

11

12

10

15

19

13

12

16

18

17

4

6

14

20

5

1

12

21

3

18

16

12

22

7

Lidotāju iela

Odu iela

Imperatora iela

Vaiņņu iela

Cietokšņa iela

2. Oficieru

Oficieru

Komandanta

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

ieļa

CIETOKŠŅA PROMENĀDE

9

Gar Daugavpils cietokšņa citadeli Daugavas upes labajā krastā 2021.gadā ir iekārtota krastmalas promenāde.

Promenādes kopējais garums – apmēram 1 kilometrs, tā virzās pa cietoksni ieskaujošā aizsargdambja augšējo līmeni.

Promenāde sākas vietā, kur 19.gadsimtā atradās osta laivu un izjaucamā peldošā tilta daļu glabāšanai, un beidzas pie vēsturiskās ūdens nolaidnes, kur satek ūdens no visa citadeles aizsarggrāvja. Ostas teritorijā ir apskatāms cietokšņa makets. Promenādes centrālajā daļā apskatei ir atklāti divi posmi ar oriģinālo apaļakmeņu bruģi, kas agrāk klāja visu aizsargdambi un noeju no tā līdz peldošajam tiltam. Šeit arī ir rekonstruēta viena no akām, no kuras 19.gadsimtā cietokšņa ūdensvadā tika sūknēts ūdens.

Cietokšņa promenāde ir piemērota nesteidzīgām pastaigām, cietokšņa nocietinājumu apskatei abos Daugavas krastos, kā arī lai baudītu saulrietus un nesteidzīgo upes tecējumu.

Katrā promenādes galā ir pieejama auto un velo novietne.

📍 Daugavas iela

📍 GPS: 55.881709, 26.495990

KOMANDANTA DĀRZS

10

19. gs. 2. pusē bijušajā cietokšņa laukumā tika izveidots dārzs. 1912. gadā, atzīmējot Napoleona armijas sakāves simtgadi, dārza centrā uzstādīja neparastu pieminekli – strūklaku no 3 čuguna lielkalibra lielgabaliem.

1924. gada 14. novembrī cietokšņa dārzā svinīgi atklāja pieminekli Latvijas Brīvības cīņās 44 kritušajiem Latvijas armijas Zemgales divīzijas 10. Aizputes kājnieku pulka karavīriem. Padomju laikā pieminekli tika pārbūvēts. Pēc 1944. gada tas kalpoja par Staļina krūšutēla postamentu. 20.gs. 50. gados uz tā novietoja Ļeņina krūšutēlu, kas vēlāk tika pārvietots citur. 2017. gadā pieminekli tika atjaunots sākotnējā izskatā. Šodien cietokšņa dārza ēnainās alejas ir iemīļota atpūtas vieta. ~~Tuvāko gadu laikā tiek plānota vēsturiskā dārza restaurācija.~~

📍 Komandanta iela 6

Daugavpils cietokšņa ~~Kultūras un informācijas~~ centrs piedāvā ~~jaunu~~ vēsturisko ekspozīciju, kas iekārtota Nikolaja vārtu telpās: „Nikolaja vārti – durvis pagātnē”.

Vēstures cienītāji tur varēs atrast daudz ko interesantu. Ekspozīcijā ir iekļauti cietokšņa plāni, padomju armijas uniformas, vēsturisko ķieģeļu un apdares elementu kolekcija, vēsturiskie civilo ēku un nocietinājumu logi un durvis, kā arī daudz kas cits.

Darba laiks:

Apmeklēt ~~jauno~~ ekspozīciju vārtos var katru dienu no plkst. 10.00 līdz plkst. 19.00. Lai apmeklētu ekspozīciju, ir jāvēršas Daugavpils cietokšņa ~~Kultūras un informācijas~~ centrā, lai iegādātos ekspozīcijas apmeklējuma biļeti.

Sikspārņu centra ekspozīcija atrodas Daugavpils cietokšņa Nikolaja vārtu ~~jaunā~~ telpā. Šeit var iepazīties ar ~~pastmarku tematisko kolekciju~~, mākslas darbiem, kur attēloti sikspārņi, kā arī fotogrāfijām, eksponātiem un informatīviem materiāliem, kas stāsta par sikspārņu dzīvi Daugavpils cietoksnī.

Centrs piedāvā iespēju piedalīties dienas vai nakts ekskursijās, kas noris vasaras sezonā (maijs–septembris), jo ziemas laikā ir aizliegts traucēt sikspārņu mieru.

~~Centrā var iegādāties sikspārņu tēmai veltītus suvenīrus.~~

Apmeklējums – pēc iepriekšēja pieraksta, par ziedojumiem.

📍 Nikolaja iela 3a

☎ +371 26136953, ~~+371 22494096~~

✉ siksparni@gmail.com

Galerija “4METRI” ir pilsētvidē izvietota stiklota vitrāža, kas atrodas Daugavpils cietoksnī līdzās Laikmetīgās keramikas centram. Pateicoties galerijas atvērtajam izvietojumam ārpus telpām, izstāde ar dažādu simpoziju dalībnieku darbiem skatītājiem un keramikas cienītājiem ir pieejama bez maksas jebkurā diennakts laikā visu vasaru.

📍 Hospitāja iela 8

☎ Tel.: ~~+371 29382909~~

🌐 www.facebook.com/ceramic.laboratory

Kā vēstures liecinieki līdz mūsdienām cietoksnī ir saglabājušies vēsturiskie lielkalibra lielgabali. Tie ir izgatavoti 19.gs. 2.pusē Permas artilērijas un Obuhovas tēraudliešanas rūpnīcā (Krievija). 2 lielgabali ir uzstādīti pie bijušās komandanta pārvaldes ēkas galvenās ieejas cietokšņa dārza pusē. No trīs lielgabaliem ir izveidots piemineklis-strūklaka pašā dārza centrā. Cietokšņa tērauda mortīra (1877.g. modelis) ir uzstādīta galvenā vaļņa kurtīnes valgangā starp Nikolaja vārtiem un 7. bastionu. Vēl viens tērauda lielgabals (1887.g. modelis) atrodas Imperatora un Konstantīna ielas krustojumā. Divi tērauda lielgabali 2016. gadā uzstādīti pie Marka Rotko mākslas centra ieejas.

Muzejs „Pie komandanta” ir vienīgais šāda veida muzejs Latgalē. Šeit atrodas oriģinālu priekšmetu un dokumentu kolekcija, kas attēlo Pirmā pasaules kara militāro ikdienu. Senās fotogrāfijas dokumentē šo periodu un parāda notikumus, kas norisinājās Daugavpils apkaimē. Muzeja kompleksa otrā daļa – tā ir senas pasta nodaļas ekspozīcija un senlaicīgu gludekļu izstāde. Tāpat tiek piedāvātas arī ekskursijas pa Pirmā pasaules kara kauju cīņu vietām (nepieciešams iepriekš saskaņot laiku). Ekskursijas laikā tiek stāstīts par Dvinskas pilsētu kā karadarbības lauku 1914.–1918. gadā.

Darba laiks:
Sestdiena–svētdiena: 10.00–13.00
Citā laikā – pēc iepriekšēja pieraksta

📍 Komandanta iela 1
☎ +371 29244651, +371 26888122

14 1822. gada maijā Prūsijas karaliskā dienesta ģenerālleitnants Gustavs fon Rauhs (1774–1841) apskatīja cietoksni, ko svinīgi atzīmēja, galvenā vaļņa kurtīnes sienā, iepretim 2. bastionam, ieliekot piemiņas akmeni, kas ir saglabājies līdz mūsdienām.

15 No 1827. līdz 1831. gadam cietoksnī bija ieslodzīts slavenais dekabrists un dzejnieka Aleksandra Puškina draugs Vilhelms Kihelbekers (1797–1846). Lai gan nav skaidri zināms, kur tieši cietoksnī V. Kihelbekers turēts, pie bijušās komandanta mājas sienas uzstādīta viņam veltīta piemiņas plāksne.

16 Bijušās katedrāles teritorijā atrodas cietokšņa komandanta Georgija Piļenko (1817–1884) kapavieta.

17 1942. gadā koncentrācijas nometnē “STALAG – 340” ieslodzīts ievērojamais tatāru dzejnieks Musa Džalils (1906–1944). Viņa piemiņai 7. puskontrgardes arkveida vārtu sienā atklāta piemiņas plāksne.

18 Daugavpils cietoksnis ir apspiestā ~~poļu dumpja~~ (1863) dalībnieku ieslodzīšanas vieta, kur sacelšanās ~~vadītājam~~ grāfam Leonam Plāteram (1836–1863) piesprieda nāvessodu. 2013. gada 9. jūnijā Latvijas prezidents Andris Bērziņš un Polijas prezidents Bronislavs Komorovskis atklāja viņam veltītu piemiņas plāksni.

19 2020. gada 27. janvārī pie ēkas fasādes 1. ofiēru ielā 2 svinīgi atklāta piemiņas plāksne, veltīta Latvijas armijas virspavēlniekam 1918.-1920. gadu Brīvības cīņās ģenerālim Jānim Balodim, kas šajā mājā dzīvoja 1902.-1904.gadā.

Mākslas objekts „Cietokšņa spoks” tika radīts 2017.gadā II starptautiskā tēlniecības simpozija laikā, kas tika organizēts Marka Rotko mākslas centra rezidenču programmas ietvaros. Skulptūra atrodas Nikolaja ielā aiz Daugavpils cietokšņa Kultūras un informācijas centra.

Kādreiz cietokšņu un armijas zirgi bija galvenā militārās infrastruktūras daļa, bet, attīstoties militārajai tehnikai, gandrīz vienlaicīgi tie arī kļuva lieki. Parasti kara rezultāts ir nevis medaļas un nozīmīgas uzvaras, bet salauztas un sakropļotas dzīves. Skulptūras autoriem karš asociējas ar Pirmā pasaules kara laika fotogrāfijām, kurās ir redzami apbintēti ievainoti kareivji. Tieši tādēļ „baltā zirga spoks ir tāds pasīvi vērojošs un ar bintēm klāts, nevis auļo ar vējā plīvojošām krēpēm”.

Autoru komanda: Egons Perševics, Ivonna Kalita un Kaspars Čekotins.

SUVENĪRI

Daugavpils cietokšņa un Daugavpils pilsētas suvenīrus var iegādāties vairākās vietās:

- Daugavpils cietokšņa Kultūras un informācijas centrs, Nikolaja iela 5
- Suvenīru pārdošana Nikolaja vārtu kreisajā kazemātā, Nikolaja iela 3A
- Suvenīru pārdošana ~~Marka Rotko mākslas centrā~~, Mihaila iela 3.

Vasarā sestdienās tiek organizēti krāmu tirdziņi un amatnieku izbraukuma tirdzniecība. Papildu informācija pieejama Daugavpils cietokšņa ~~Kultūras un informācijas centrā~~.

KAFEJNĪCAS

21 Kafejnīca "ARSENĀLS"

Kafejnīca, kas piedāvā vietējo un Eiropas tradicionālo virtuvi, atrodas Artilērijas arsenāla spārnā Marka Rotko mākslas centra ēkā.

No atvērtās terases paveras lielisks skats uz kopto valni, galvenajiem Nikolaja vārtiem un „piparkūku namiņu” – ūdenspacejamo ēku.

Kafejnīcā ir pieejamas telpas dažādu pasākumu norisei, kā arī tiek piedāvāti galdu klāšanas, kā arī banketu un furšetu apkalpošanas pakalpojumi.

📍 Mihaila iela 3
☎ +371 27757872
🌐 www.sanmari.lv

Kafejnīca "DVINSKAS SĒTA"

Apmeklējiet šo kafejnīcu, kas atrodas līdzās Daugavpils cietoksnim, lai izjustu Latgales viesmīlību. Gards mājas ēdiens lauku iebraucamās sētas interjerā.

📍 Vaļņu iela 27b
☎ ~~+371 27757191~~
🌐 www.sanmari.lv

VEIKALI

22 Antikvariāta salons „HOUSEVINTAGE”

Salonā var apskatīties un iegādāties 19.gadsimta beigu un 20.gadsimta sākuma vēsturiskās mēbeles, traukus, pulksteņus un citus interjera priekšmetus.

Šeit var izbaudīt 20.gadsimta sākuma stilizēto vēsturisko tērpu kolekciju, kā arī pēc iepriekšēja pieraksta pasūtīt ekskursijas. Tā ir patiesa dāmu paradīze, kur var pielaikot bagātīgi krāšņos tērpus un aksesuārus.

Darba laiks:

~~Pirmdiena–otrdiena~~: slēgts

~~Trešdiena–piektdiena~~: 10.00–17.00

~~Sestdiena–svētdiena~~: 11.00–17.00

📍 Nikolaja iela 9
☎ ~~+371 22425156~~, +371 26736271
🌐 housevintage.lv

VEIKALI

Pārtikas veikals Konstantīna un Imperatora ielas krustojumā.

Atvērts katru dienu: 08.00–22.00. Var norēķināties ar bankas karti.

Pārtikas veikals Hospitāļa ielā 4.

Atvērts katru dienu: 08.00–20.00. Var norēķināties ar bankas karti.

Lielveikals „Mego” Vaļņu ielā 27A.

Atvērts katru dienu: 08.00 – 21.00. Var norēķināties ar bankas karti.

NAKTSMĪTNES

~~Marka Rotko mākslas centra rezidences~~

~~Marka Rotko mākslas centrā~~ atrodas rezidenču telpas ar 10 labiekārtotiem un ērtiem numuriņiem. Rezidenču naktsmītņi regulāri izvēlas mākslinieki un citas radošas personības, bet arī ikviens interesents un pilsētas viesis var izmantot iespēju izbaudīt mākslas un vēstures simbiozi. Rezidenču telpas vienlaicīgi var uzņemt līdz 20 iemītniekiem. Rezidenču viesi visas Rotko centra ekspozīcijas var apmeklēt bez maksas.

📍 Mihaila iela 3,
☎ +371 65430250,
🌐 www.rothkoecenter.com

KONTAKTINFORMĀCIJA

~~Daugavpils cietokšņa Kultūras un informācijas centrs~~

📍 Nikolaja iela 5
☎ +371 654 24043, +371 28686331
✉ cietoksnis@daugavpils.lv
🌐 www.daugavpils.cietoksnis.lv Daugavpils.cietoksnis
📍 GPS: 55.885900, 26.495823

~~Daugavpils Tūrisma informācijas centrs~~

📍 Rīgas iela 22A (ieeja no Ģimnāzijas ielas puses)
☎ +371 654 22818, +371 26444810
✉ turisms@daugavpils.lv
🌐 www.visitdaugavpils.lv
 Daugavpils.Travel
 Daugavpils.Travel
 Daugavpils Travel
 [daugavpilstic](#)
 Daugavpils.Travel
📍 GPS: 55.8708171, 26.5173634

INFORMĀCIJA PAR BROŠŪRU

Izdevējs: Daugavpils pilsētas pašvaldība
~~Brošūra ir sagatavota Eiropas Savienības Pārrobežu sadarbības programmas 2014.-2020.gadam projekta „Mantojums” (HERITAGE) ietvaros.~~

Teksta autori: A. Maļjins, V. Petkuns

Foto: Daugavpils TIC, Daugavpils cietokšņa Kultūras un informācijas centrs, Marka Rotko mākslas centrs, Laikmetīgās keramikas centrs, M. Grunskis, A. Jemeljanovs, A. Maļjins

Daugavpils 2022
Bezmaksas izdevums